

פרשת ניצבים תש"פ: תשובה למעשה - איך מתקנים חטא ועוון?

1. **אגרות קודש טז/פ:** במה ששואל עוד פעם אודות המאורע [ששכח להניח תפילין]... **שם כד/רעג:** לכתבו אודות תיקון בנגע לשכחת תפילה... **שם טז/פד:** במה שכותב אודות תיקון להלבנת פני חברו ... **שם יד/רלא:** במה שכותב אודות תיקון לעוון הידוע... **שם כ/צז:** כותבת שכאילו אין איך לתקן [לידת ילד בהעדר שמירת טהרת המשפחה]... **שם ט/שכה:** תיקון למי שילד ילד מאישה נוכרית...

עבודה זרה יז,א: נאמר במשלי (ב,יט): 'כל באיה לא ישובן ולא ישיגו אורחות חיים' – **רש"י:** כל המשתמדים לעבודת כוכבים אינם שבים בתשובה ואם שבין - ממהרין למות מתוך **צרה וכפיית יצרם** [מתוך סערת המאבק ביצר]. **גמרא:** והתניא אמרו על רבי אלעזר בן דורדיא שלא הניח זונה שלא בא עליה ... אמרה לו ... אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. הלך בין הרים וגבעות, אמר בקשו עלי רחמים. אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו ... אמר שמים וארץ בקשו עלי רחמים, אמרו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו ... אמר אין הדבר תלוי אלא בי. הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו ... **והא הכא בעבירת זנות הוה ומת?** [מכאן שגם לגבי עברה כזו נאמר הפסוק הנ"ל "ולא ישיגו אורחות חיים" – שבעל התשובה מת מרוב **ייסורי כפיית יצרו**].

אגרות קודש ו/קנד: מה שכותב אם כדאי לסגף את עצמו, למשל לישן על ספסל רק עם כר תחת הראש ... **אגרות קודש טז/נט:** במענה למכתבו ... בו שואל אם גם תענית דיבור מועילה כמו מתן צדקה? ... **אגרות קודש יג/שנד:** נבהלתי למחשבתו להתחיל בסדר תעניות ...

2. **טור סימן תכח:** בשנה פשוטה 'פקדו ופסחו' [פרשת "צו" לפני פסח], בשנה מעוברת 'סָגְרוּ ופסחו' [פרשת מצורע שמסגירה את המצורע לפני פסח], 'מָנּוּ ועצרו' [פרשת במדבר ומנין ישראל לפני שבועות], 'צומו וצלו' [תשעה באב ולאחריו פרשת ואתחנן], '**קומו ותקעו**' [נצבים' לפני ראש השנה].

דברים ל: והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך **והשבת** אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלוקיך שמה: **ושבת** עד ה' אלוקיך ושמת בקלו ... **ושב** ה' אלוקיך את שבותך ורחמך **ושב** וקבצך מכל העמים אשר הפיצך שמה ... ואתה **תשוב** ושמת בקול ה' ... כי **ישוב** ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבתיך ... כי **תשוב** אל ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך - **רמב"ן לד,ב:** ושבת עד ה' אלוקיך – **מצוה!** שיצווה אותנו לעשות כן.

3. **שערי תשובה לרבנו יונה א,י:** העיקר הראשון: **החרטה**, 'בין לבבו כי רע ומר עזבו את ה' וישיב אל לבו כי יש עונש ונקם ושלם על העוון ... ויתחרט על מעשיו הרעים ויאמר בלבבו מה עשיתי? איך לא היה פחד אלוקים לנגד עיני? העיקר השני: עזיבת החטא, יעזוב דרכיו הרעים ויגמור בכל לבבו כי לא יוסיף לשוב בדרך הזה עוד. העיקר השלישי: **היגון**, יגדיל יגון בלבבו ... ויאינח במרירות לב.

רמב"ם תשובה ב,ב: ומה היא התשובה? **שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בליבו שלא יעשה עוד** ... וכן יתנחם על שעבר שנאמר 'כי אחרי שובי נחמתי'.

אגרת התשובה א: מצוות התשובה מן התורה היא עזיבת החטא בלבד ... ולא כדעת ההמון שהתשובה היא התענית [וייסורים על העבר] ... רק [לשלמות התשובה צריך] וידוי ובקשת מחילה.

ליקוטי שיחות יז/197: הטעם שעיקר התשובה היא ההחלטה על להבא, הוא משום שמצוות התשובה מוגדרת במה שיהיה **מכאן ולהבא:** הוא יפסיק להיות רשע ויהפוך לצדיק גמור. אבל לא בנוגע לעבר, שיתכפר ויימחל לו מה שעשה **קודם**. ואף שבפועל על ידי התשובה נעשית כפרה על העבר, אך אינה חלק מעצם התשובה ... זה רק שרצה ה' שבשעה שהאדם יעשה תשובה יתכפר לו.

4. **יומא פו,ב:** אמר ריש לקיש: גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות... והאמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו **כזכויות** שנאמר (יחזקאל לג) 'ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם יחיה? לא קשיא: כאן בתשובה מאהבה וכאן בתשובה מיראה.

אגרות קודש ח"כ/עמוד צו: כותבת שכאילו אין מה לתקן בזה [על העדר שמירת טהרת המשפחה], והוא היפך יסוד אמונתנו שאין דבר העומד בפני התשובה ... ועוד וגם זה עיקר, שהתיקון לעניין בלתי רצוי הוא על ידי הוספת עניין רצוי ולא בהוספת עוד עניין בלתי רצוי כמו עצבות ויאוש. בנוגע לפועל, תשתדל **בהסברת העניין דחוקי וטהרת המשפחה בסביבתה, בין מכירותיה וידידותיה.**